

Nr 18.

Kungl. Maj:ts nädiga proposition till riksdagen angående användande under år 1916 av behållning å norrländska avdikningsanslaget för år 1915; given Stockholms slott den 14 januari 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att det belopp, som vid utgången av år 1915 kvarstått oanvänt å det under benämningen »norrländska avdikningsanslaget» för samma år anvisade anslag till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av myrutdikningar och vattenavtappningar inom Norrland och Dalarna, vare sig ändamålet med arbetsföretaget är uppodling av till åker eller äng lämplig jord eller minskning av frostländighet för närliggande bygd, må av Kungl. Maj:t under år 1916 användas för samma ändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Johan Beck-Friis.*

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
januari 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Det så kallade norrländska avdikningsanslaget, avsett till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av myrutdikningar och vattenavtappningar inom Norrland och Dalarna, vare sig ändamålet med arbetsföretaget är uppodling av till åker eller äng lämplig jord eller minskning av frostländighet för närliggande bygd, utgjorde för vardera av åren 1913 och 1914 1,100,000 kronor. Då emellertid en stor balans av ansökningar uppstått, så att inkommande ansökningar först efter flera års förlopp kunnat tillgodoses, beviljade på Kungl. Maj:ts förslag 1914 års förra riksdag å extra stat för år 1915 ett till 1,900,000 kronor förhöjt anslag för detta ändamål, med bemyndigande för Kungl. Maj:t att härav förskottsvis använda 400,000 kronor redan under år 1914. Alltså blev härigenom för vardera av åren 1914 och 1915 ett belopp

av 1,500,000 kronor disponibelt för detta ändamål. Även för år 1916 har sistnämnda belopp anvisats av riksdagen för samma ändamål.

På grund av bristande tillgång å arbetskrafter inom vederbörande ämbetsverk, varest de till ifrågavarande arbetsföretag hörande planerna granskas, har emellertid varken under år 1914 eller under år 1915 dylik granskning medhunnits i sådan utsträckning, att de för dessa år tillgängliga medlen kunnat tillfullo tagas i anspråk. Av det för år 1914 disponibla beloppet, 1,500,000 kronor, disponerades sålunda före samma års utgång allenast 1,215,600 kronor, varav 115,600 kronor såsom förskott av 1915 års anslag. Ett belopp av 284,400 kronor av förberörda förskott å 1915 års anslag blev alltså oanvänt och ökade 1915 års disponibla belopp till 1,784,400 kronor.

I skrivelse den 9 oktober 1915 har nu lantbruksstyrelsen meddelat, att styrelsen beräknade kunna bedriva granskningsarbetet i sådan omfattning, att ärenden, avseende statsbidrag å omkring 1,600,000 kronor, däri inräknat ovanberörda förskott under år 1914 å 115,600 kronor, skulle före årets utgång anmälas till Kungl. Maj:ts prövning. Ehuru Kungl. Maj:t och riksdagen syntes hava avsett, att hela det för året disponibla beloppet skulle varit fördelat före årets utgång, låte detta påtagligen sig ej göra med styrelsens nuvarande arbetskrafter. Det syntes vid sådant förhållande vara rimligt, att det odisponerade beloppet, som ju vore avsett att minska den ineliggande balansen å ansökningar, fortfarande måtte få stå till Kungl. Maj:ts disposition för att kunna tagas i anspråk år 1916. Lantbruksstyrelsen föresloge därför, att riksdagens medgivande härtill måtte utverkas.

I häröver den 15 november 1915 avgivet utlåtande har statskontoret, under återopande av innehållet i ämbetsverkets den 5 januari 1911 avgivna utlåtande angående av riksdagens revisorer ifrågasatt föreskrift rörande behandlingen av behållningar å extra ordinarie anslag, framhållit, att, ehuru uttryckligt stadgande numera saknades om dispositionen av behållningar å extra ordinarie anslag, likväl beträffande åtskilliga sådana anslag måste anses fortfarande gälla vad som i riksgäldskontorets reglemente funnits i sådant avseende stadgat, så länge de extra ordinarie anslagen varit anvisade att utgå från nämnda verk. Intill den med 1874 års ingång genomförda förändringen hade i riksgäldskontorets reglemente varit stadgat i fråga om den extra statsregleringen, att vad som av ett anslaget belopp under ett år icke blivit uttaget eller behövt användas finge, där ej annorlunda blivit särskilt föreskrivet, under ett följande år disponeras och utbetäckas.

Vad särskilt beträffade det norrländska avdikningsanslaget, som i

själva verket vore att betrakta såsom ett under formen av extra ordinarie anslag anvisat nytt tillskott till en redan befintlig fond för understödjande medelst statsbidrag av utdikningsföretag i Norrland, måste det enligt statskontorets mening vara att hänföra till sådana i statskontorets återopade utlåtande omförmälda extra anslag, som anvisats för utförande av något företag eller något arbete, utan att utförandet nödvändigt behövde vara förlagt eller begränsat till något visst år. Med hänsyn till de för bidrag från ifrågavarande anslag av riksdagen godkända villkor vore det på förhand alldeles uppenbart, att utbetalningen av anslaget icke kunde begränsas till budgetåret; och, såvitt statskontoret kunde finna, föreläge icke heller något skäl att anse själva fördelningen av anslaget begränsad inom ramen av budgetåret.

På grund av vad sålunda anförts har statskontoret hemställt, att lantbruksstyrelsens berörda framställning icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Jag vill till en början erinra, att, med inberäkning av de utav Kungl. Maj:t gjorda anvisningar efter det lantbruksstyrelsens ovanberörda skrivelse avläts, hava under år 1915 från norrländska avdikningsanslaget anvisats statsbidrag å tillhoppa 1,683,760 kronor. Av det för året disponibla beloppet, 1,784,400 kronor, återstod alltså vid årets utgång oanvänt ett belopp av 100,640 kronor.

*Departements-
chefen.*

Lika med lantbruksstyrelsen anser jag det vara i hög grad önskligt, att detta belopp må fortfarande stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas för det avsedda ändamålet.

Då det vid tiden för 1915 års statsverksproposition antogs, att lantbruksstyrelsen skulle under året medhinna granskning av arbetsplaner i sådan utsträckning, att hela beloppet av årets tillgängliga medel å detta anslag skulle förbrukas, begärdes icke då något särskilt medgivande av riksdagen att under år 1916 använda eventuell behållning vid 1915 års slut. Huruvida under sådana förhållanden riksdagens medgivande till en dylik användning nu ovillkorligen fordras, kan ju vara tvivelaktigt. Statskontoret är av den mening, att detta skulle vara överflödigt, och att en dylik användningsrätt i allt fall skulle tillkomma Kungl. Maj:t. För egen del anser jag, att riksdagens medgivande till behållningens användning under år 1916 bör begäras. Jag gör det särskilt av den anledning, att det hittills just beträffande det nu ifrågavarande anslaget och därmed likställda äldre anslag städse omsorgsfullt iakttagits, att ett års anslag blivit fördelat före samma års utgång.

På grund av vad jag sålunda anført och då förevarande fråga icke

direkt berör statsverkspropositionen för år 1917, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i särskild proposition föreslå riksdagen medgiva, att det belopp, som vid utgången av år 1915 kvarstått oanvänt å det under benämningen »norrländska avdikningsanslaget» för samma år anvisade anslag till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av myrutedikningar och vattenavtappningar inom Norrland och Dalarna, vare sig ändamålet med arbetsföretaget är uppodling av till åker eller äng lämplig jord eller minskning av frostländighet för närliggande bygd, må av Kungl. Maj:t under år 1916 användas för samma ändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Rohrtlieb.